

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (abstract).....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ซ
คำชี้แจงการใช้อักษรย่อและหมายเลข	ซ
สารบัญ	ฅ
บทที่	

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำนิยามศัพท์	6
วิธีการดำเนินการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8

2 แนวคิดเรื่องพรหมันในคัมภีร์อุปนิษัท

ความหมายของพรหมัน	9
ชนิดของพรหมัน	9
คุณลักษณะของพรหมัน	11
ลักษณะที่แท้จริงของพรหมัน	11
พรหมันในฐานะสิ่งที่มีอยู่และสิ่งที่ไม่มี สิ่งที่จริงและไม่จริง	12
พรหมันในฐานะที่เป็นจิต	16
พรหมันในฐานะอนันตะ	21
ลักษณะปฏิเสธ และความเป็นสถานะที่ไม่สามารถหยั่งรู้ได้ของพรหมัน	25
ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับจักรวาลของพรหมัน	32
พรหมันในฐานะแก่นแท้ของจักรวาล	34
พรหมันในฐานะตัวหลักที่เป็นจิต	39
พรหมันในฐานะพระเจ้าสูงสุด	46
พรหมันในฐานะพระเจ้าผู้สร้างจักรวาล	51
การสร้างธาตุของพรหมัน	53

บทที่

การสร้างธรรมชาติที่มีรูปร่างของพรหมัน	63
วิญญาณของจักรวาล (หิรัณยครรภ/พुरुหมา)	67
พรหมันในฐานะผู้ดำรงรักษาจักรวาล	69
พรหมันในฐานะผู้รักษาจักรวาล	70
พรหมันในฐานะผู้ปกครองจักรวาล	73
พรหมันในฐานะผู้ทำลายจักรวาล	76
การกลับเข้าไปในพรหมันของสิ่งมีชีวิตแต่ละสิ่ง	76
การเข้าไปสู่พรหมันของจักรวาล	78
3 แนวคิดเรื่องพรหมในคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก	
ความหมายของพรหม	81
การเกิดและสาเหตุของการเกิดในพรหมโลก	82
สถานที่ตั้งของพรหมโลก	82
คุณลักษณะของพรหม	83
รูปร่างของพรหม	83
เสียงของพรหม	84
อายตนะของพรหม	85
ภาวะจิตของพรหม	85
ประเภทของพรหม	86
พรหมที่เป็นบุคคลาธิฐาน	86
พรหมที่เป็นธรรมาธิฐาน	87
อายุของพรหม	89
ชั้นของพรหม	90
ชั้นของรูปพรหม	91
ชั้นของอสังขพรหม	97
ชั้นของสุทธาวาสพรหม	98
ข้อสังเกตในการเรียกชื่อพรหม (ยกเว้นอสังขุสัคตพรหม)	102
ทิพยสมบัติของรูปพรหม	103
ชั้นของอรุปรหม	103

บทที่

ปฏิบัติที่นำไปสู่ความเป็นพรหม	106
ปฏิบัติที่นำไปสู่ความเป็นรูปพรหม	106
ปฏิบัติที่นำไปสู่ความเป็นรูปพรหมชั้นปัญจสุทธาวาสพรหม	107
ปฏิบัติที่นำไปสู่ความเป็นอรุปรหม	107
พรหมที่สำคัญบางองค์	108
ทวามหาพรหม	108
ทวสหัมบดีพรหม	108
พรหมกุมาร สันตกุมาร หรือสนังกุมารพรหม	109
พกพรหม	110
4 การศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องพรหมในคัมภีร์อุปนิษัตและคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก	
แนวคิดเรื่องพรหมที่แตกต่างกันในคัมภีร์อุปนิษัตและคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก	114
ความแตกต่างกันแห่งความหมาย	114
ความแตกต่างกันด้านคุณสมบัติ	116
ความแตกต่างระหว่างแนวคิดเกี่ยวกับอาตมันและอนัตตา	120
ความแตกต่างระหว่างแนวคิดเรื่องโมกษะและนิพพาน	132
แนวคิดเรื่องพรหมที่คล้ายคลึงกันในคัมภีร์อุปนิษัตและคัมภีร์พระสุตตันตปิฎก	139
ความคล้ายคลึงกันด้านประเภท	139
ความคล้ายคลึงกันด้านสถานะของพรหมันและพระนิพพาน	141
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
บทสรุป	155
ข้อเสนอแนะ	158
บรรณานุกรม	159
ประวัติการศึกษา	164